

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Віталій ТРЕТЬКО

«20» січня 2023 року

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Міжнародне публічне і приватне право

Освітньо-професійна програма Право

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Таблиця 1 – Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Кравчук Степан Йосипович
Профайл викладача	http://new.khnu.km.ua/wp-signup.php?new=et
E-mail викладача(ів)	St.kravchuk@ukr.net
Контактний телефон	068-7938674
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=3113
Консультації	Очні: четвер з 14-00 до 15-00 ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Таблиця 2- Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС			+ залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
О	Д	1	2	4	120	54	36			18	66			+	іспит

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне і приватне право» є однією із основних профільюючих дисциплін і тому займає провідне місце у підготовці бакалаврів з міжнародних економічних відносин за спеціальністю міжнародна логістика та митна справа. На основі вивчення загальних правових понять, які використовуються при формуванні відносин між державами, юридичними та фізичними особами студентів формуються знання щодо теоретичних основ міжнародного публічного права, соціального призначення міжнародно-правової системи, її функцій, ознайомлення з джерелами, до яких належать основні міжнародні договори, конвенції, декларації, меморандуми та інше.

Пререквізити – історія економічних вчень, економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України.

Кореквізити – міжнародне митне право, дипломатичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Мета дисципліни: формування у здобувачів навичок встановлення правових відносин з державними та позаурядовими організаціями інших держав, а також з іноземними фізичними та юридичними особами.

Завдання дисципліни: ознайомлення здобувачів з особливостями, основними категоріями та галузями міжнародного права, засвоєння знань щодо основних принципів, інститутів та механізму міжнародно-правового регулювання системи міжнародних відносин, формування професійних компетенцій в сфері міжнародного права, пристосування їх до практичних ситуацій у повсякденному житті, вироблення навичок пошуку, тлумачення норм міжнародного права, імплементації у національне законодавство та їх застосування.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин, демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права, пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема семінарського заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Загальні положення міжнародного публічного права	Загальні положення міжнародного публічного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Загальні положення міжнародного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №1.	4	1, с 8-10; с. 57-62; с. 75-78; 2, с. 10-43, 5, с. 7-15
2	Історія становлення та розвитку міжнародного публічного права	Історія становлення та розвитку міжнародного публічного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Історія становлення та розвитку міжнародного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №2.	4	1, с. 11-53; 2, с. 49-107; 5, с. 13-28
3	Інститут міжнародної правосуб'єктності	Інститут міжнародної правосуб'єктності	Опрацювання лекційного матеріалу «Інститути міжнародної правосуб'єктності» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №3.	4	1,с, 92-94; 2, с. 293-343; 5, с. 102-130
4	Міжнародно-правова відповідальність	Міжнародно-правова відповідальність	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародно-правова відповідальність» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №4. Опрацювання матеріалів за темою «Міжнародне територіальне право» та нормативно-правових актів, підготовка до контрольної роботи.	8	1, с 175-178;2, с. 459-491;3, с. 91-104; 5, с 277-296
5	Право міжнародних договорів	Право міжнародних договорів	Опрацювання лекційного матеріалу «Право міжнародних договорів» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №5.	4	1, с 99-108, с. 301-334; 5, с. 321-349
6	Право зовнішніх зносин	Право зовнішніх зносин	Опрацювання лекційного матеріалу «Право зовнішніх зносин» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №6.	4	1, с, 167-174, с. 285-300, 5, с, 413-443
7	Право міжнародних організацій	Право міжнародних організацій	Опрацювання лекційного матеріалу «Право міжнародних організацій» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 7.	4	1, с. 136-142; 5, с. 445-470
8	Правовий статус ООН	Правовий статус ООН	Опрацювання лекційного матеріалу «Правовий статус ООН» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 8.	4	5, с. 285-320; 18, с. 150-159

9	Право Європейського Союзу	Право Європейського союзу	Опрацювання лекційного матеріалу «Право Європейського Союзу» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 9.		5, с. 459-498, 7, с. 652-678
10	Міжнародне гуманітарне право	Міжнародне гуманітарне право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне гуманітарне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №10, підготовка до тестового контролю за темою № 9.	5	1, с. 109-118; 3, с. 259-284, 5, с. 352-408
11	Джерела міжнародного приватного права	Джерела міжнародного приватного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Джерела міжнародного приватного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №11	3	[12; 17; 430-456; 18, 180-184].
12	Суб'єкти міжнародного приватного права	Суб'єкти міжнародного приватного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Суб'єкти міжнародного приватного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №12	4	[1,143-149, 335-345; 5, 257-265; 17, 242-262; 18, 365-369].
13	Право власності у міжнародному приватному праві	Право власності у міжнародному приватному праві	Опрацювання лекційного матеріалу «Право власності у міжнародному приватному праві» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №13	4	[1, 183-192,361-404; 12; 308-351]
14	Правочини та договірні зобов'язання у міжнародному приватному праві	Правочини та договірні зобов'язання у міжнародному приватному праві	Опрацювання лекційного матеріалу «Правочини та договірні зобов'язання у міжнародному приватному праві» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №14	4	[1, 193-196, 346-349;]
15	Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві	Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві	Опрацювання лекційного матеріалу «Недоговірні зобов'язання у міжнародному приватному праві» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №15	3	[12; 17; 352-371]
16	Трудові відносини у міжнародному приватному праві	Трудові відносини у міжнародному приватному праві	Опрацювання лекційного матеріалу «Трудові відносини у міжнародному приватному праві» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №16	4	[1, 119-124, 405-409; 12; 17; 344-349, 387-403]

17	Міжнародний комерційний арбітраж	Міжнародний комерційний арбітраж	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародний комерційний арбітраж» та нормативно-правових актів, підготовка до захисту реферату.	4	[1, 150-160, 350-360; 5, 561-594; 17; 415-429; 19].
			Всього за 2-й семестр	66	

Примітка: *Лекції щотижня по дві години, семінарські заняття проводяться по дві години через тиждень.

Політика дисципліни

Освітній процес університету передбачає постійне відвідування студентами лекційних та семінарських занять. При підготовці до семінару студенту необхідно уважно ознайомитися з питаннями, які винесено на заняття. Після цього приступити до вивчення навчальної літератури, нормативного матеріалу. Підготовка до заняття повинно здійснюватись шляху пошуку відповідей на винесені на семінар питання. Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Завершальний етап підготовки до семінару полягає в складанні планів виступу з кожного питання семінару. Тобто підготовка до заняття: потребує опрацювання конспекту лекцій та повторення питання плану семінарського заняття; ознайомлення з рекомендованою основною і додатковою літературою; виконання завдання, опрацювання тестів, що винесених на самостійну підготовку; при наявності труднощів студент може сформулювати питання до викладача для отримання роз'яснення того чи іншого положення теми.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення...При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Підсумковий контроль
VII семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота (КР)	Тестовий контроль (Т К):	Реферат	Залік за рейтингом
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	тема №5	(тема №9)	1	
ВК:	0,4	0,2	0,2	

Примітка: Т – тема дисципліни; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 – 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При

цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка „задовільно”.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії
A	4,75–5,00	5 Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4 Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4 Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3 Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3 Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2 Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2 Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Поняття й особливості міжнародного публічного права
2. Об'єкт і система міжнародного права
3. Норми міжнародного права
4. Галузі міжнародного права
5. Основні функції міжнародного права
6. Поняття та види суб'єктів міжнародного права
7. Держава як основний суб'єкт міжнародного права
8. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права
9. Державоподібні утворення як суб'єкти міжнародного права
10. Поняття правонаступництва в міжнародному праві
11. Поняття й основні теорії міжнародно-правового визнання
12. Види міжнародно-правового визнання
13. Форми міжнародно-правового визнання
14. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права
15. Історичні концепції міжнародного права
16. Міжнародне право в стародавні часи
17. Міжнародне право в Середньовіччі (VI-XVI століття)
18. Зародження класичного міжнародного права
19. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права (1919-1946рр.). Друга світова війна та міжнародне право
20. Сучасне міжнародне право
21. Взаємозв'язок міжнародного та внутрішньодержавного права
22. Співвідношення законодавства України й міжнародного права.
23. Цілі та функції міжнародно-правової відповідальності
24. Підстави міжнародно-правової відповідальності
25. Обставини, що спричиняють звільнення від міжнародно-правової відповідальності
26. Міжнародно-правові санкції та контрзаходи.
27. Відповідальність міжнародних організацій
28. Поняття та класифікація міжнародних договорів
29. Дія та застосування міжнародних договорів
30. Припинення дії міжнародних договорів
31. Поняття прав людини та їх класифікація
32. Діяльність ООН у сфері захисту прав людини
33. Міжнародні процедури та механізми в галузі прав людини
34. Поняття та види територій у міжнародному праві
35. Юридична природа та склад державної території
36. Поняття та види державних кордонів
37. Сучасна система міжнародних організацій
38. Правотворча діяльність міжнародних організацій
39. Історія утворення та правова природа Організації Об'єднаних Націй.
40. Статут ООН як міжнародний договір особливого роду
41. Поняття регіональних міжнародних організацій
42. Організація з питань безпеки та співробітництва в Європі
43. Становлення сучасної дипломатії
44. Структура та персонал дипломатичних

45. Функції дипломатичних представництв
46. Дипломатичні привілеї та імунітети
47. Відповідальність дипломатичних представництв за порушення законів і правил країни перебування
48. Поняття та джерела консульського права
49. Встановлення консульських відносин і запровадження консульських установ
50. Функції консульських установ
51. Поняття та види джерел (форм) міжнародного приватного права
52. Правові звичаї як джерело міжнародного приватного права
53. Судовий прецедент як джерело приватного права
54. Колізійна норма, її елементи та порядок застосування
55. Фізичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права
56. Юридичні особи у міжнародному приватному праві
57. Правовий статус транснаціональних корпорацій
58. Особливості участі держави у міжнародних приватноправових відносинах
59. Поняття та види імунітету держави у міжнародному приватному праві
60. Колізійні питання речових прав у міжнародному приватному праві
61. Колізійні питання речових прав за законодавством України
62. Охорона інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві
63. Міжнародний захист іноземних інвестицій
64. Поняття та види правочинів (договорів, угод) з іноземним елементом
65. Колізійні норми щодо договірних зобов'язань відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».
66. Вимоги до форми та умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів)
67. Поняття і зміст недоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Колізійні питання недоговірних зобов'язань
68. Колізійні норми щодо недоговірних зобов'язань відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право»
69. Міжнародні багатосторонні договори стосовно деліктних зобов'язань
70. Колізійні норми щодо недоговірних зобов'язань відповідно до Регламенту (ЄС) № 864/2007 «Щодо права, яке підлягає застосуванню до недоговірних зобов'язань».
71. Міжнародні договори у сфері трудових відносин
72. Колізійні норми щодо трудових відносин відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право»
73. Трудові права українських громадян за кордоном
74. Трудові права іноземців в Україні
75. Колізійні норми міжнародного речового права
76. Правовий режим іноземного інвестування
77. Питання націоналізації іноземної власності
78. Джерела права міжнародного комерційного арбітражу.
79. Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.
80. Виконання арбітражних рішень в Україні.

Рекомендована література

Основна

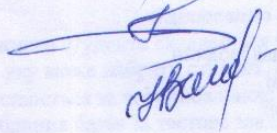
1. Актуальні проблеми сучасного міжнародного права / редкол.: А. П. Гетьман, І. В. Яковюк, В. І. Самощенко та ін. Харків: 2016. Ч. 2. 490 с.
2. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ : Фенікс; 2018. 762 с.
3. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Право. 2021. 408 с.
4. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підруч. Київ: Ліра-К, 2018. 412 с.
5. Войціховський А.В. Міжнародне право: підруч. Харків, 2020. 544 с.

Додаткова

6. Брюссельська Конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 р. . URL: <http://www.rada.gov.ua>.
7. Декларація принципів міжнародного права, які стосуються дружніх відносин та співробітництва держав відповідно до Статуту ООН 1970 р. ООН. Нью-Йорк, 1970. 145 с.
8. Декларація про державний суверенітет України. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. Ст. 429.
9. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. К: Право, 1999. 29с.
10. Європейська конвенція про імунітет держав (ETS №74) від 16.05.1972 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_060
12. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів від 24.11.1977 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_307

Гарант ОПП Право

Зав. кафедри права

Степан КРАВЧУК

Микола ВАВРИНЧУК